

Remiss

– Boverkets förslag till föreskrifter om ändring av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:16) om funktionskontroll av ventilationssystem och certifiering av sakkunniga funktionskontrollanter

Titel: Remiss – Boverkets förslag till föreskrifter om ändring av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:16) om funktionskontroll av ventilationssystem och certifiering av sakkunniga funktionskontrollanter

Utgivare: Boverket, januari 2025

Processnummer: 3.2.1

Diarienummer: 6308/2023

Sammanfattning

Boverket har tagit fram ett förslag till ändring av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:16) om funktionskontroll av ventilationssystem och certifiering av sakkunniga funktionskontrollanter, OVK.

Syftet med förslaget är att Boverket föreskrifter och allmänna råd om certifiering av kontrollansvariga ska uppdateras med korrekt hänvisning till nu gällande författningar och utbildningar.

I samband med uppdateringarna föreslås redaktionella ändringar som innebär att flertalet av Boverkets olika författningar om certifierade personer ensas avseende struktur, innehåll och språk.

Föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 juli 2025.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
1 Författningsförslag.....	5
2 Inledning.....	13
2.1 Läsanvisningar	13
2.2 Beskrivning av problemet.....	14
2.3 Syfte och mål med författningsförslaget.....	14
2.4 Beskrivning av nollalternativet och alternativa lösningar	14
2.4.1 Nollalternativ	14
2.4.2 Alternativa lösningar	14
2.4.3 Huvudalternativet.....	14
2.5 Remissförfarande	15
3 Rättsliga förutsättningar	16
3.1 Boverkets bemyndigande.....	16
3.2 Anmälan av tekniska regler	16
3.3 Anmälan av krav enligt tjänstedirektivet.....	16
3.4 Regeringens medgivande	17
4 Beskrivning av förslaget	18
5 Ikraftträdande och informationsinsatser	19
5.1 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	19
5.2 Informationsinsatser	19
6 Konsekvenser	20
6.1 Företag och andra enskilda	20
6.1.1 Certifieringsorganen	20
6.1.2 De sökande	20
6.1.3 De certifierade	20
6.2 Staten, regioner och kommuner.....	20
6.3 Europeiska unionen	21
6.4 Övriga konsekvenser	21
6.5 Säkerställande av att förslaget inte medför mer långtgående kostnader eller begränsningar än nödvändigt.....	21
7 Utvärdering.....	22
8 Författningskommentar	23
8.1 Förslag till Boverkets föreskrifter om ändring av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:16) om funktionskontroll av ventilationssystem och certifiering av sakkunniga funktionskontrollanter	23

1 Författningsförslag

Förslag till Boverkets föreskrifter om ändring av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:16) om funktionskontroll av ventilationssystem och certifiering av sakkunniga funktionskontrollanter

Boverket föreskriver följande med stöd av 10 kap. 18 och 23 §§ plan- och byggförordningen (2011:338) i fråga om Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:16) om funktionskontroll av ventilationssystem och certifiering av sakkunniga funktionskontrollanter

dels att 3–17, 19 och 20 §§ samt att rubrikerna närmast före 5, 7, 9, 11, 16, 17 och 19 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny rubrik närmast före 12 §.

Författningen kommer därför att ha följande lydelse från och med den dag då denna författning träder i kraft.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Inledning

1 §

Denna författning innehåller föreskrifter och allmänna råd, dels om undantag från funktionskontroll, dels om intervaller för återkommande besiktning m.m., dels om certifiering av sakkunniga funktionskontrollanter och sådana sakkunniga som avses i 10 kap. 8 § 2 plan- och bygglagen (2010:900), som ska utföra de kontroller som behövs för att verifiera att samhällets krav om skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljön med avseende på luft uppfylls. I denna författning används begreppet funktionskontrollant för både sakkunnig funktionskontrollant enligt 8 kap. 25 § plan- och bygglagen och sådan sakkunnig som avses i 10 kap. 8 § 2 plan- och bygglagen.

De allmänna råden innehåller rekommendationer om och exempel på tillämpningen av föreskrifterna i denna författning. De allmänna råden föregås av texten *Allmänt råd* och är tryckta med mindre och indragen text omedelbart efter den föreskrift de hänför sig till.

Undantag från funktionskontroll

2 §

Kravet på funktionskontroll gäller inte en- och tvåbostadshus med självdragsventilation eller mekanisk frånluftsventilation utan värmeåtervinning.

Kravet gäller inte heller ekonomibyggnader för jordbruk, skogsbruk eller därmed jämförlig näring, industribyggnader samt byggnader som är avsedda för totalförsvaret och som är av hemlig natur.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Allmänt råd

Storkök, centralkök och motsvarande i separata byggnader bör också betraktas som industribyggnader.

Om det finns kontors- och personalutrymmen i en industribyggnad bör ventilationssystem som betjänar sådana utrymmen funktionskontrolleras.

Intervaller för återkommande besiktning m.m.

Intervaller för återkommande besiktning

3 §

Återkommande besiktning ska utföras med de intervall som anges i *följande sammanställning*:

Återkommande besiktning ska utföras med de intervall som anges i *tabell 1*:

Nuvarande lydelse

Byggnader

1. Förskolor, skolor, vårdlokaler och liknande oavsett typ av ventilationssystem samt flerbostadshus, kontorsbyggnader och liknande med FT- och FTX-ventilation.

2. Flerbostadshus, kontorsbyggnader och liknande med F-, FX- och S-ventilation.

Besiktningintervall

3 år

6 år

Föreslagen lydelse

Tabell 1. Besiktningintervall för byggnader

Byggnader	Besiktningintervall
Förskolor, skolor, vårdlokaler och liknande oavsett typ av ventilationssystem samt flerbostadshus, kontorsbyggnader och liknande med FT- och FTX-ventilation.	3 år
Flerbostadshus, kontorsbyggnader och liknande med F-, FX- och S-ventilation.	6 år

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Besiktning ska utföras senast inom föreskrivet intervall. Om besiktningen utförs tidigare än inom föreskrivet intervall ska dock nästa besiktning ske senast inom föreskrivet intervall (tre eller sex år) räknat från den senaste faktiskt utförda besiktningen. Om besiktningen inte har utförts inom föreskrivet intervall ska tiden för nästa besiktning räknas från när den senaste besiktningen skulle ha utförts.

Allmänt råd

Exempel på byggnader som oavsett typ av ventilationssystem alltid bör ingå i kategori 1 är även gymnasier, fritidshem och servicehus för äldre. Högskolor och universitet, samlingslokaler, butikslokaler, teatrar, biografier,

Nuvarande lydelse

idrottshallar, terminaler, museer, utställningshallar, hotell och garage bör däremot hänföras till kategori 1 eller 2 beroende på typ av ventilationssystem.

Med FT-ventilation avses fläktventilation där både frånlufts- och tilluftsflödena är fläktstyrda. Med F-ventilation avses fläktventilation där endast frånluftsflödet är fläktstyrt.

Med S-ventilation avses självdragsventilation. Med FTX- och FX-ventilation avses FT- respektive F-ventilation med värmeåtervinning.

Föreslagen lydelse

4 §

Om det finns särskilda skäl, får den eller de kommunala nämnder som fullgör kommunens uppgifter enligt plan- och bygglagen, besluta om senareläggning av de besiktningstidpunkter som följer av 3 §.

Om det finns särskilda skäl, får den eller de kommunala nämnder som fullgör kommunens uppgifter enligt plan- och bygglagen (2010:900), besluta om senareläggning av de besiktningstidpunkter som följer av 3 §.

Allmänt råd

Särskilda skäl för senareläggning kan vara att en byggnad berörs av en omedelbar ändringsåtgärd eller att en byggnad inte är i bruk.

Certifiering av funktionskontrollant

Behörighetsklasser vid certifiering

5 §

För att bli certifierad som funktionskontrollant enligt 8 kap. 25 § och 10 kap. 8 § 2 plan- och bygglagen, ska kraven i 7–16 §§ denna författning uppfyllas.

För att bli certifierad som funktionskontrollant enligt 8 kap. 25 § och 10 kap. 8 § 2 plan- och bygglagen (2010:900), ska kraven i 7–15 §§ denna författning uppfyllas.

6 §

Behörighet får lämnas *enligt följande*:

Behörighet N: Alla byggnader med S-, F- och FX-ventilation samt en- och tvåbostadshus med FT- och FTX-ventilation.

Behörighet K: Alla byggnader oavsett typ av ventilationssystem.

Behörighet får lämnas *för*

– behörighet *N* för alla byggnader med S-, F- och FX-ventilation samt en- och tvåbostadshus med FT- och FTX-ventilation,

– behörighet *K* för alla byggnader oavsett typ av ventilationssystem.

Krav på allmän teknisk kunskap

Krav på teoretisk kunskap

7 §

För att få behörighet **N** eller **K** ska sökanden ha allmän teknisk kunskap genom avlagd examen eller genomförd utbildning med inriktning mot installationsteknik i kombination med

För att få behörighet **N** eller **K** ska den sökande ha allmän teknisk kunskap genom avlagd examen eller genomförd utbildning med inriktning mot installationsteknik i kombination med

Nuvarande lydelse

byggnaders styr- och reglerteknik, energisystem eller byggnadsteknik från

1. teknisk högskola motsvarande minst 120 högskolepoäng,
2. yrkeshögskoleutbildning eller tidigare yrkesteknisk utbildning,
3. tre- eller fyraårig teknisk gymnasieutbildning, eller
4. annan likvärdig utbildning.

Allmänt råd

Annan likvärdig utbildning enligt punkt 4 ovan bör omfatta en studietid om minst 70 veckor.

Utbildningskravet kan även tillgodoses genom motsvarande utbildningar i annat land inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Föreslagen lydelse

byggnaders styr- och reglerteknik, energisystem eller byggnadsteknik från

1. teknisk högskola motsvarande minst 120 högskolepoäng,
2. yrkeshögskoleutbildning eller tidigare yrkesteknisk utbildning,
3. tre- eller fyraårig teknisk gymnasieutbildning, eller
4. annan likvärdig utbildning.

Utbildningskravet kan även tillgodoses genom motsvarande utbildningar i annat land inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Allmänt råd

Annan likvärdig utbildning enligt punkt 4 bör omfatta en studietid om minst 70 veckor.

8 §

Allmän teknisk kunskap enligt 7 § krävs inte för *sökande* för behörighet **N** med minst sju års yrkeserfarenhet inom de områden som framgår av 9 §. Det samma gäller för *sökande* för behörighet **K** med minst nio års yrkeserfarenhet inom de områden som framgår av 10 §.

Krav på erfarenhet från praktiskt arbete

För att få behörighet **N** ska *sökanden* efter erhållen allmän teknisk kunskap enligt 7 §, under minst två år ha varit yrkesverksam inom injustering och flödesmätning samt kontroll av sådana byggnaders ventilationssystem som framgår av 6 § för behörighet **N**.

Allmän teknisk kunskap enligt 7 § krävs inte för *den sökande* för behörighet **N** med minst sju års yrkeserfarenhet inom de områden som framgår av 9 §. Det samma gäller för *den sökande* för behörighet **K** med minst nio års yrkeserfarenhet inom de områden som framgår av 10 §.

Krav på praktisk erfarenhet

9 §

För att få behörighet **N** ska *den sökande* efter erhållen allmän teknisk kunskap enligt 7 §, under minst två år ha varit yrkesverksam inom injustering och flödesmätning samt kontroll av sådana byggnaders ventilationssystem som framgår av 6 § för behörighet **N**.

10 §

För att få behörighet **K** ska *sökanden* efter erhållen allmän teknisk kunskap enligt 7 § ha varit yrkesverksam inom injustering och flödesmätning samt arbetsledning, projektering, besiktning eller entreprenadkontroll av ventilationssystem typ FT/FTX under minst

För att få behörighet **K** ska *den sökande* efter erhållen allmän teknisk kunskap enligt 7 § ha varit yrkesverksam inom injustering och flödesmätning samt arbetsledning, projektering, besiktning eller entreprenadkontroll av ventilationssystem typ FT/FTX under minst

Nuvarande lydelse

- tre år med utbildning enligt 7 § första stycket 1,
- fyra år med utbildning enligt 7 § första stycket 2,
- fem år med utbildning enligt 7 § första stycket 3 eller 4.

Krav på kompetens och kunskap om bygglagstiftningen m.m.

Föreslagen lydelse

- tre år med utbildning enligt 7 § första stycket 1,
- fyra år med utbildning enligt 7 § första stycket 2, *eller*
- fem år med utbildning enligt 7 § första stycket 3 eller 4.

Lämplighet för uppgiften

11 §

Utöver de kompetenskrav som anges i 7–10 §§ ska sökanden ha kunskaper avseende ventilation och inomhusmiljö samt energi inom tillämpliga delar av

1. plan- och bygglagen (2010:900), plan- och byggförordningen (2011:338) samt de föreskrifter och allmänna råd som har meddelats med stöd av dessa författningar,
2. äldre lagar och föreskrifter som berör byggandet.

Den sökanden ska vara lämplig för uppgiften. Lämpligheten ska styrkas med aktuellt intyg.

Allmänt råd

Intygsgivaren bör ha, eller ha haft, en nära arbetsrelation till den sökande som arbetsgivare, uppdragsgivare eller liknande. Även intyg som lämnats från byggnadsnämnden bör kunna godtas.

Krav på kunskap om författningar m.m.

12 §

Utöver de kompetenskrav som anges i 7–10 §§ ska sökanden ha kännedom avseende ventilation och inomhusmiljö samt energi inom tillämpliga delar av

1. arbetsmiljölagen (1977:1160) och Arbetsmiljöverkets föreskrifter om arbetsplatsens utformning (AFS 2020:1),
2. Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd om asbest (AFS 2006:1),
3. Folkhälsomyndighetens allmänna råd om ventilation (FoHMFS 2014:18),
4. miljöbalken,
5. lagen (2006:985) om energideklaration för byggnader,
6. förordningen (2006:1592) om energideklaration för byggnader, samt
7. Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2007:4) om energideklaration för byggnader.

Utöver de kompetenskrav som anges i 7–10 §§ ska den sökande ha kunskaper avseende ventilation och inomhusmiljö samt energi inom tillämpliga delar av

1. plan- och bygglagen (2010:900), plan- och byggförordningen (2011:338) samt relevanta föreskrifter och allmänna råd som berör byggande och som har meddelats med stöd av dessa författningar, och
2. äldre lagar, förordningar och föreskrifter som berör byggandet.

13 §

Sökanden för behörighet N ska också ha kunskap om

Utöver de kompetenskrav som anges i 7–10 §§ ska den sökande ha kännedom

Nuvarande lydelse

- byggnaders grundläggande inneklimatfaktorer som påverkar människors hälsa och mätmetoder för inneklimatfaktorerna,
- värmeåtervinningssystem med koppling till värme, och tappvatten samt dess uppbyggnad, komponenter och reglering,
- möjliga energieffektiviseringsåtgärder i ventilationssystemet med hänsyn till inomhusmiljön.

Föreslagen lydelse

- avseende ventilation och inomhusmiljö samt energi inom tillämpliga delar av
1. arbetsmiljölagen (1977:1160),
 2. Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:12) om utformning av arbetsplatser,
 3. Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:13) om risker vid vissa typer av arbeten,
 4. Folkhälsomyndighetens allmänna råd (FoHMFS 2014:18) om ventilation,
 5. miljöbalken,
 6. lagen (2006:985) om energideklaration för byggnader,
 7. förordningen (2006:1592) om energideklaration för byggnader, samt
 8. Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2007:4) om energideklaration för byggnader.

14 §

Utöver kraven i 13 § ska sökanden för behörighet **K** ha kunskap om

- radonmätningar och möjliga åtgärdsförslag för att minska radon i byggnader,
- vatten- och luftburna komfortkylsystem och deras funktion, uppbyggnad komponenter och reglering.

Den sökanden för behörighet **N** ska också ha kunskap om

- byggnaders grundläggande inneklimatfaktorer som påverkar människors hälsa och mätmetoder för inneklimatfaktorerna,
- värmeåtervinningssystem med koppling till värme och tappvatten samt dess uppbyggnad, komponenter och reglering, och
- möjliga energieffektiviseringsåtgärder i ventilationssystemet med hänsyn till inomhusmiljön.

15 §

Sökandens kunskap och kännedom enligt 12–15 §§ ska dokumenteras genom skriftligt kunskapsprov.

Utöver kraven i 14 § ska den sökande för behörighet **K** ha kunskap om

- radonmätningar och möjliga åtgärdsförslag för att minska radon i byggnader, och
- vatten- och luftburna komfortkylsystem och deras funktion, uppbyggnad komponenter och reglering.

Krav på lämplighet för uppgiften

Teoretiskt prov

16 §

Nuvarande lydelse

Den sökande ska vara lämplig för uppgiften. Lämpligheten ska styrkas med aktuellt intyg.

Allmänt råd
Intygsgivaren bör ha, eller ha haft, en nära arbetsrelation till sökanden som arbetsgivare eller liknande. Även intyg som lämnats från byggnadsnämnden bör kunna godtas.

Föreslagen lydelse

Den sökandes kunskap och kännedom enligt 12–15 §§ ska dokumenteras genom skriftligt kunskapsprov.

Certifieringens giltighet

Rapporteringsskyldighet

17 §

Certifiering av funktionskontrollant får lämnas för en period av högst fem år.

Den sakkunnige ska varje kalenderår lämna in en rapport till certifieringsorganet med uppgifter dels om genomförda uppdrag som funktionskontrollant eller samordnare av funktionskontroller, dels om fortbildning enligt 12–15 §§ denna författning.

18 § har upphävts genom (BFS 2023:4).

Rapporteringsskyldighet

Certifieringens giltighet

19 §

Certifierad funktionskontrollant ska varje kalenderår lämna in en rapport till certifieringsorganet med uppgifter dels om genomförda uppdrag som funktionskontrollant eller samordnare av funktionskontroller, dels om fortbildning avseende 11–14 §§ denna författning.

Certifiering av funktionskontrollant får lämnas för en period av högst fem år åt gången.

Omcertifiering

20 §

För att få ett nytt beslut om certifiering ska den certifierade gå igenom en förenklad kompetensprövning eller en förnyad grundlig kompetensprövning. Endast om det finns särskilda skäl krävs det en förnyad grundlig kompetensprövning. Lämplighet enligt 16 § ska alltid prövas.

För att få ett nytt beslut om certifiering ska den sakkunnige gå igenom en förenklad kompetensprövning eller en förnyad grundlig kompetensprövning. Endast om det finns särskilda skäl krävs det en förnyad grundlig kompetensprövning. Lämplighet enligt 11 § ska alltid prövas.

Allmänt råd
Vid en förenklad kompetensprövning kan det, förutom att pröva

Allmänt råd
Vid en förenklad kompetensprövning kan det, förutom att pröva

Nuvarande lydelse

lämplighet, räkna att genom skriftligt kunskapsprov kontrollera att *funktionskontrollanten* skaffat ny kunskap under den senaste femårsperioden inom de områden som omfattas av 11–14 §§.

Särskilda skäl, som gör att det krävs en förnyad grundlig kompetensprövning, kan vara att den *sökande* inte har arbetat som funktionskontrollant eller varit samordnare för funktionskontroller i väsentlig omfattning under den senaste femårsperioden.

Arbete i väsentlig omfattning bör omfatta minst 500 timmars arbete.

Föreslagen lydelse

lämplighet, räkna att genom skriftligt kunskapsprov kontrollera att *den sakkunnige* skaffat ny kunskap under den senaste femårsperioden inom de områden som omfattas av 12–15 §§.

Särskilda skäl, som gör att det krävs en förnyad grundlig kompetensprövning, kan vara att den *sakkunnige* inte har arbetat som funktionskontrollant eller varit samordnare för funktionskontroller i väsentlig omfattning under den senaste femårsperioden.

Arbete i väsentlig omfattning bör omfatta minst 500 timmars arbete.

Nytt kunskapsprov kan även krävas exempelvis om det skett väsentliga ändringar avseende ventilation, inomhusmiljö samt energi enligt 12 - 13 §§ eller i kraven för att få certifiering enligt denna författning.

Återkallande av certifiering

21 §

Har den sakkunnige visat sig uppenbart olämplig för uppgiften eller fått certifikat på felaktiga grunder, får det organ som utfärdat certifieringen återkalla den.

Allmänt råd

Olämplighet kan bestå i att den sakkunnige har utfärdat felaktiga eller falska protokoll eller har varit oskicklig i arbetet.

Denna författning träder i kraft den 1 juli 2025.

2 Inledning

Denna konsekvensutredning redovisar Boverkets förslag till föreskrifter om ändring av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:16) om funktionskontroll av ventilationssystem och certifiering av sakkunniga funktionskontrollanter.

När en myndighet tar fram föreskrifter eller allmänna råd ska myndigheten utreda vilka konsekvenser som kommer att uppstå till följd av regeln enligt förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar (konsekvensutredningsförordningen). Boverkets konsekvensutredningar kan användas som ett slags förarbeten och tolkningsunderlag till Boverkets föreskrifter och allmänna råd. Föreliggande dokument utgör en sådan konsekvensutredning.

2.1 Läsanvisningar

När föreskrifter tas fram och ändras finns det krav på vad som måste redovisas i en konsekvensutredning. Denna konsekvensutredning innehåller därför beskrivningar och svar som särskilt regleras i 6–11 §§ konsekvensutredningsförordningen. Konsekvensutredningen innehåller också andra överväganden utifrån vad som regleras i exempelvis förordningen (2022:208) med instruktion för Boverket.

- Avsnitt 1 redovisas nuvarande författning tillsammans med författningsförslaget, Boverkets förslag till föreskrifter om ändring av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:14) om certifiering av kontrollansvariga.
- Avsnitt 2 beskriver problemet med nuvarande författning, målet med författningsförslaget och Boverkets arbetsmetod.
- Avsnitt 3 redovisar de rättsliga förutsättningarna, de bemyndiganden som Boverkets beslutanderätt grundar sig på samt ställningstaganden till om författningsförslaget ska anmälas till EU som tekniska regler respektive enligt tjänstedirektivet.
- Avsnitt 4 beskriver förslaget.
- Avsnitt 5 rör tidpunkten för ikraftträdande, övergångsbestämmelser och informationsinsatserna om författningsförslaget.
- Avsnitt 6 redovisar vilka kostnadsmissiga och övriga konsekvenser som författningsförslaget får.
- Avsnitt 7 innehåller en beskrivning av hur och när konsekvenserna av förslaget kan utvärderas.

- Avsnitt 8 redovisar författningskommentarer för varje paragraf i författningsförslaget.

2.2 Beskrivning av problemet

Boverkets föreskrifter och allmänna råd om funktionskontroll av ventilationssystem och certifiering av sakkunniga funktionskontrollanter behöver uppdateras med korrekt hänvisning till nu gällande författningar och utbildningar.

I samband med uppdateringarna föreslås redaktionella ändringar som innebär att flertalet av Boverkets olika författningar om certifierade personer ensas avseende struktur, innehåll och språk.

2.3 Syfte och mål med författningsförslaget

Syftet med översynen av Boverkets författningar om certifiering är att de ska vara uppdaterade med korrekta hänvisningar till författningar och utbildningar för att kunna tillämpas på ett korrekt sätt.

De redaktionella ändringarna med avseende på att ensa strukturen, innehåll och språk är avsedda att skapa harmonisering mellan de olika författningarna om certifierade personer.

2.4 Beskrivning av nollalternativet och alternativa lösningar

2.4.1 Nollalternativ

Nollalternativen är att nuvarande regler förblir oförändrade. Det innebär att samtliga problem som beskrivits med nuvarande författning kvarstår. Boverket har valt bort det alternativet eftersom författningen behöver uppdateras mot gällande rätt.

2.4.2 Alternativa lösningar

Den alternativa lösningen till författningsförslaget är att enbart nödvändiga ändringarna görs, det vill säga att inaktuella utbildningar och författningar uppdateras. Det kommer dock att innebära att certifieringsförfattningarna fortsatt kommer att skilja sig åt i strukturen om de samtidigt inte ensas sinsemellan.

2.4.3 Huvudalternativet

Huvudalternativet, det alternativ som Boverket har valt, innebär att nödvändiga uppdateringar av författningar och utbildningar görs samt att författningen ensas språkligt och strukturmässigt mot övriga certifieringsförfattningar.

2.5 Remissförfarande

Förslaget kommer att remitteras under perioden 30 januari–4 april 2025.

3 Rättsliga förutsättningar

Detta avsnitt beskriver de rättsliga förutsättningarna för Boverkets förslag till föreskrifter om ändring av Boverkets föreskrifter och allmänna råd om funktionskontroll av ventilationssystem och certifiering av sakkunniga funktionskontrollanter och innehåller bland annat de uppgifter om föreskriftsbemyndiganden som avses i 11 § konsekvensutredningsförordningen.

3.1 Boverkets bemyndigande

Boverkets bemyndigande att meddela föreskrifter finns i 10 kap. 18 och 23 §§ plan- och byggförordningen (2011:338). Genom den bestämmelsen får Boverket meddela tillämpningsföreskrifter om vad som ska krävas av funktionskontroll av ventilationssystem och certifiering av sakkunniga funktionskontrollanter.

3.2 Anmälan av tekniska regler

Om en myndighet avser att fatta beslut om en teknisk regel eller ett datalokaliseringsskrav som ska anmälas till Europeiska kommissionen eller WTO-sekretariatet, ska myndigheten i god tid underrätta Kommerskollegium om det förslag den har utarbetat (6 § första stycket förordningen [1994:2029] om tekniska regler).

Av 2 § 1 a förordningen om tekniska regler framgår bland annat att med tekniska regler avses föreskrifter eller andra bestämmelser som utgörs av eller hänvisar till tekniska specifikationer eller andra krav och som är rättsligt eller faktiskt tvingande vid saluföring eller användning av en vara.

Förslaget innehåller inte några sådana tekniska regler som avses i 2 § förordningen om tekniska regler. Boverket bedömer därför att det inte behöver anmälas enligt förordningen om tekniska regler.

3.3 Anmälan av krav enligt tjänstedirektivet

Föreskriften innehåller regler som berör tillträde till eller utövande av tjänsteverksamhet. Boverket bedömer därför att föreskrifterna kommer att behöva anmälas enligt EU:s tjänstedirektiv¹ och 2 § förordningen (2009:1078) om tjänster på den inre marknaden. Föreskriften kommer att anmälas till

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden.

Kommerskollegium för vidare anmälan till Europeiska kommissionen. Syftet med proceduren är att genom transparens förebygga uppkomsten av otillåtna handelshinder.

3.4 Regeringens medgivande

Boverkets förslag bedöms inte leda till sådana kostnadsmässiga konsekvenser för stat, kommuner eller regioner att regeringens medgivande behöver inhämtas enligt 12 § konsekvensutredningsförordningen.

4 Beskrivning av förslaget

Förslaget innebär att Boverket föreskrifter och allmänna råd om funktionskontroll av ventilationssystem och certifiering av sakkunniga uppdateras med korrekt hänvisning till nu gällande författningar. Detsamma gäller utbildningar som uppdateras.

I samband med uppdateringarna föreslås redaktionella ändringar som innebär att flertalet av Boverkets olika författningar om certifierade personer ensas avseende struktur, innehåll och språk. I vissa fall uppdateras rubriker och placering av paragrafer flyttas för att stämma överens med övriga certifieringsförfattningar. Samma arbete sker samtidigt i följande certifieringsförfattningarna:

- Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:14) om certifiering av kontrollansvariga.
- Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:15) om certifiering av sakkunniga avseende kulturvärden.
- Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:17) om certifiering av sakkunniga inom brandskydd.
- Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:18) om certifiering av sakkunniga av tillgänglighet.

Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2007:5) för certifiering av energiexpert ingår dock inte i de författningar som ses över avseende struktur innehåll och språk. Mot bakgrund av nya EU-regleringar på energiområdet kommer det att innebära fler ändringar krävs i författningar som hör till det området, detta då EU-regler ska införlivas i svensk rätt. De ändringarna kommer att genomföras vid ett senare tillfälle och då kommer en översyn av Boverkets föreskrifter och allmänna råd för certifiering av energiexpert ingå.

5 Ikraftträdande och informationsinsatser

Detta avsnitt beskriver bland annat vilken hänsyn och vilket behov Boverkets förslag får för ikraftträdande och informationsinsatser, som särskilt regleras i 7 § 4 konsekvensutredningsförordningen

5.1 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Boverkets förslag planeras att träda i kraft den 1 juli 2025.

5.2 Informationsinsatser

Boverket bedömer att behovet att informationsinsatser främst behöver riktas till certifieringsorganen som certifierar sakkunniga. Det kommer exempelvis att ske vid de samrådsmöten som hålls mellan certifieringsorganen och Boverket.

6 Konsekvenser

En konsekvensutredning ska innehålla en analys av det förslag som lämnas enligt 7 § 1 konsekvensutredningsförordningen. Analysen ska bestå av en beskrivning och beräkning av förslaget eller beslutets kostnader och intäkter för staten, kommuner, regioner, företag och andra enskilda. Vidare ska konsekvensutredningen enligt 5 § stå i proportion till förslaget omfattning och effekter. Då Boverkets förslaget innebär en mindre ändring är konsekvensavsnittet avgränsat.

6.1 Företag och andra enskilda

Förslaget bedöms inte medföra några negativa konsekvenser av någon större omfattning så att de får effekter av betydelse för företag och enskilda, då kravnivåerna är oförändrade.

6.1.1 Certifieringsorganen

Förslaget bedöms få små konsekvenser för certifieringsorganen. Boverket bedömer att det kan krävas en viss uppdatering av befintligt utbildnings- och informationsmaterial avseende hänvisningar till författningen. Tidsåtgången är svår att beräkna men Boverket bedömer att den bör vara av en mindre omfattning, vilket inte leder till några större kostnadsmissiga konsekvenser. Förslaget bedöms inte innebära några konsekvenser gällande intäkter eller konsekvenser i övrigt.

6.1.2 De sökande

Förslaget innebär inga förändrade kravnivåer. Förslaget bedöms därmed inte innebära några kostnadsmissiga eller andra konsekvenser för de sökande.

6.1.3 De certifierade

Förslaget innebär inga förändrade kravnivåer. Förslaget bedöms därmed inte innebära några kostnadsmissiga eller andra konsekvenser för de certifierade. Det påverkar inte omcertifieringen i sig eftersom den syftar till att tillgodose att den som är certifierad och avser att omcertifiera sig ska pröva sin kunskap genom skriftligt kunskapsprov.

6.2 Staten, regioner och kommuner

Förslaget bedöms inte innebära några kostnader, intäkter eller annan påverkan för staten, kommuner eller regioner.

6.3 Europeiska unionen

Boverket gör bedömningen att förslaget överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

6.4 Övriga konsekvenser

Förslaget bedöms inte medföra konsekvenser för miljö och klimat, kulturmiljö samt arkitektur och gestaltad livsmiljö, personer med nedsatt funktionsförmåga, barn och unga, äldre personer, integration och boendesegregation, jämställdhet eller folkhälsa

6.5 Säkerställande av att förslaget inte medför mer långtgående kostnader eller begränsningar än nödvändigt

Åtgärder och beslut som vidtas av det offentliga bör vara samhällsekonomiskt motiverade, proportionerliga och kostnadseffektiva.² Det innebär att Boverkets förslag bör vara utformade så att de inte medför mer långtgående kostnader och begränsningar för berörda aktörer än vad som är nödvändigt för att uppnå syftet med åtgärden i fråga.

Boverket bedömer att förslaget inte medför mer långtgående kostnader och begränsningar för att uppnå dess syfte.

² Ds 2022:22 Bättre konsekvensutredningar, s. 93.

7 Utvärdering

Enligt 7 § 5 konsekvensutredningsförordningen ska en beskrivning av hur och när konsekvenserna av förslaget kan utvärderas finnas med i konsekvensutredningen.

Boverket bedömer att en utvärdering av ändringarna kan göras fortlöpande från ikraftträdandet. Då ändringarna är begränsade kommer det inte att behöva göras någon större utvärdering utan det kan ske inom ramen för Boverkets ordinarie verksamhet. Samrådsmötena mellan Boverket och certifieringsorganen, som sker årligen, kan fungera som en del i den löpande utvärderingen.

8 Författningskommentar

8.1 Förslag till Boverkets föreskrifter om ändring av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:16) om funktionskontroll av ventilationssystem och certifiering av sakkunniga funktionskontrollanter

Intervaller för återkommande besiktning

3 §

Återkommande besiktning ska utföras med de intervall som anges i tabell 1.

Tabell 1. Besiktningsintervall för byggnader

Byggnader	Besiktningsintervall
Förskolor, skolor, vårdlokaler och liknande oavsett typ av ventilationssystem samt flerbostadshus, kontorsbyggnader och liknande med FT- och FTX-ventilation.	3 år
Flerbostadshus, kontorsbyggnader och liknande med F-, FX- och S-ventilation.	6 år

Besiktning ska utföras senast inom föreskrivet intervall. Om besiktningen utförs tidigare än inom föreskrivet intervall ska dock nästa besiktning ske senast inom föreskrivet intervall (tre eller sex år) räknat från den senaste faktiskt utförda besiktningen. Om besiktningen inte har utförts inom föreskrivet intervall ska tiden för nästa besiktning räknas från när den senaste besiktningen skulle ha utförts.

Allmänt råd

Exempel på byggnader som oavsett typ av ventilationssystem alltid bör ingå i kategori 1 är även gymnasier, fritidshem och servicehus för äldre. Högskolor och universitet, samlingslokaler, butikslokaler, teatrar, biografteater, idrottshallar, terminaler, museer, utställningshallar, hotell och garage bör däremot hänföras till kategori 1 eller 2 beroende på typ av ventilationssystem.

Med FT-ventilation avses fläktventilation där både frånlufts- och tilluftsflödena är fläktstyrda. Med F-ventilation avses fläktventilation där endast frånluftsflödet är fläktstyrt.

Med S-ventilation avses självdragsventilation. Med FTX- och FX-ventilation avses FT- respektive F-ventilation med värmeåtervinning.

Paragrafen motsvarar tidigare 3 §. Tidigare sammanställning har utformats som en tabell.

4 §

Om det finns särskilda skäl, får den eller de kommunala nämnder som fullgör kommunens uppgifter enligt plan- och bygglagen (2010:900), besluta om senareläggning av de besiktningstidpunkter som följer av 3 §.

Allmänt råd

Särskilda skäl för senareläggning kan vara att en byggnad berörs av en omedelbar ändringsåtgärd eller att en byggnad inte är i bruk.

Paragrafen motsvarar tidigare 4 §. Plan- och bygglagen har förtydligats med SFS-nummer.

Behörighetsklasser vid certifiering

5 §

För att bli certifierad som funktionskontrollant enligt 8 kap. 25 § och 10 kap. 8 § 2 plan- och bygglagen (2010:900), ska kraven i 7–15 §§ denna författning uppfyllas.

Paragrafen motsvarar tidigare 5 §. Rubriken har ändrats och plan- och bygglagen har förtydligats med SFS-nummer.

6 §

Behörighet får lämnas för

- behörighet **N** för alla byggnader med S-, F- och FX-ventilation samt en- och tvåbostadshus med FT- och FTX-ventilation,
- behörighet **K** för alla byggnader oavsett typ av ventilationssystem.

Paragrafen motsvarar tidigare 6 §. Paragrafen har utformats som lista.

Krav på teoretisk kunskap

7 §

För att få behörighet **N** eller **K** ska sökanden ha allmän teknisk kunskap genom avlagd examen eller genomförd utbildning med inriktning mot installationsteknik i kombination med byggnaders styr- och reglerteknik, energisystem eller byggnadsteknik från

1. teknisk högskola motsvarande minst 120 högskolepoäng,
2. yrkeshögskoleutbildning eller tidigare yrkesteknisk utbildning,
3. tre- eller fyraårig teknisk gymnasieutbildning, eller
4. annan likvärdig utbildning.

Utbildningskravet kan även tillgodoses genom motsvarande utbildningar i annat land inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Allmänt råd

Annan likvärdig utbildning enligt punkt 4 bör omfatta en studietid om minst 70 veckor.

Paragrafen motsvarar tidigare 7 §. Rubriken har ändrats. Det allmänna rådet har flyttats till efter föreskriften.

8 §

Allmän teknisk kunskap enligt 7 § krävs inte för den sökande för behörighet **N** med minst sju års yrkeserfarenhet inom de områden som framgår av 9 §. Detsamma gäller för den sökande för behörighet **K** med minst nio års yrkeserfarenhet inom de områden som framgår av 10 §. (BFS 2025:xx).

Paragrafen motsvarar tidigare 8 §. Ordet ”sökanden” har ändrats till ”den sökande”.

Krav på praktisk erfarenhet

9 §

För att få behörighet **N** ska den sökande efter erhållen allmän teknisk kunskap enligt 7 §, under minst två år ha varit yrkesverksam inom injustering och flödesmätning samt kontroll av sådana byggnaders ventilationssystem som framgår av 6 § för behörighet **N**.

Paragrafen motsvarar tidigare 9 §. Rubriken har ändrats. Ordet ”sökanden” har ändrats till ”den sökande”.

10 §

För att få behörighet **K** ska den sökande efter erhållen allmän teknisk kunskap enligt 7 § ha varit yrkesverksam inom injustering och flödesmätning samt arbetsledning, projektering, besiktning eller entreprenadkontroll av ventilationssystem typ FT/FTX under minst

- tre år med utbildning enligt 7 § första stycket 1,
- fyra år med utbildning enligt 7 § första stycket 2, eller
- fem år med utbildning enligt 7 § första stycket 3 eller 4.

Paragrafen motsvarar tidigare 10 §. Ordet ”sökanden” har ändrats till ”den sökande”.

Lämplighet för uppgiften

11 §

Den sökande ska vara lämplig för uppgiften. Lämpligheten ska styrkas med aktuellt intyg.

Allmänt råd

Intygsgivaren bör ha, eller ha haft, en nära arbetsrelation till sökanden som arbetsgivare, uppdragsgivare eller liknande. Även intyg som lämnats från byggnadsnämnden bör kunna godtas.

Paragrafen motsvarar tidigare 16 §. Rubriken har ändrats. Ordet ”sökanden” har ändrats till ”den sökande”.

Krav på kunskap om författningar m.m.

12 §

Utöver de kompetenskrav som anges i 7–10 §§ ska sökanden ha kunskaper avseende ventilation och inomhusmiljö samt energi inom tillämpliga delar av

1. plan- och bygglagen (2010:900), plan- och byggförordningen (2011:338) samt de relevanta föreskrifter och allmänna råd som berör byggande och som har meddelats med stöd av dessa författningar, och
2. äldre lagar, förordningar och föreskrifter som berör byggandet.

Paragrafen motsvarar tidigare 11 §. Rubriken har ändrats. För att förtydliga vilka av Boverkets föreskrifter och allmänna råd som sökanden ska ha kunskap om framgår nu att det ska vara de som berör byggande.

13 §

Utöver de kompetenskrav som anges i 7–10 §§ ska den sökande ha kännedom avseende ventilation och inomhusmiljö samt energi inom tillämpliga delar av

1. arbetsmiljölagen (1977:1160),
2. Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:12) om utformning av arbetsplatser,
3. Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:13) om risker vid vissa typer av arbeten,
4. Folkhälsomyndighetens allmänna råd (FoHMFS 2014:18) om ventilation,
5. miljöbalken,
6. lagen (2006:985) om energideklaration för byggnader,
7. förordningen (2006:1592) om energideklaration för byggnader, och
8. Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2007:4) om energideklaration för byggnader.

Paragrafen motsvarar tidigare 12 §. Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd är nya och har ändrats i denna författning. Ordet ”sökanden” har ändrats till ”den sökande”.

14 §

Den sökande för behörighet **N** ska också ha kunskap om

- byggnaders grundläggande inneklimatfaktorer som påverkar människors hälsa och mätmetoder för inneklimatfaktorerna,
- värmeåtervinningssystem med koppling till värme, och tappvatten samt dess uppbyggnad, komponenter och reglering, och
- möjliga energieffektiviseringsåtgärder i ventilationssystemet med hänsyn till inomhusmiljön.

Paragrafen motsvarar tidigare 13 §. Ordet ”sökanden” har ändrats till ”den sökande”.

15 §

Utöver kraven i 14 § ska den sökande för behörighet **K** ha kunskap om

- radonmätningar och möjliga åtgärdsförslag för att minska radon i byggnader, och
- vatten- och luftburna komfortkylsystem och deras funktion, uppbyggnad komponenter och reglering.

Paragrafen motsvarar tidigare 14 §. Ordet ”sökanden” har ändrats till ”den sökande”.

Teoretiskt prov

16 §

Den sökandes kunskap och kännedom enligt 12–15 §§ ska dokumenteras genom skriftligt kunskapsprov.

Paragrafen motsvarar tidigare 15 §. Rubriken är ny. Ordet ”sökandens” har ändrats till ”den sökandes”.

Rapporteringskyldighet

17 §

Den sakkunnige ska varje kalenderår lämna in en rapport till certifieringsorganet med uppgifter dels om genomförda uppdrag som funktionskontrollant eller samordnare av funktionskontroller, dels om fortbildning enligt 12–15 §§ denna författning.

Paragrafen motsvarar tidigare 19 § samt rubriken närmast före 19 §. Ordet ”avseende” har ändrats till ”enligt”. Ordet ”certifierad” har tagits bort och har ändrats till ”den sakkunnige”.

Certifieringens giltighet

19 §

Certifiering av funktionskontrollant får lämnas för en period av högst fem år åt gången.

Paragrafen motsvarar tidigare 17 § samt rubriken närmast 17 §. Paragrafen har förtydligats med orden ”åt gången”.

Omcertifiering

20 §

För att få ett nytt beslut om certifiering ska den sakkunnige gå igenom en förenklad kompetensprövning eller en förnyad grundlig kompetensprövning. Endast om det finns särskilda skäl krävs det en förnyad grundlig kompetensprövning. Lämplighet enligt 11 § ska alltid prövas.

Allmänt råd

Vid en förenklad kompetensprövning kan det, förutom att pröva lämplighet, räcka att genom skriftligt kunskapsprov kontrollera att den sakkunnige skaffat ny kunskap under den senaste femårsperioden inom de områden som omfattas av 12–15 §§.

Särskilda skäl, som gör att det krävs en förnyad grundlig kompetensprövning, kan vara att den sakkunnige inte har arbetat som funktionskontrollant eller varit samordnare för funktionskontroller i väsentlig omfattning under den senaste femårsperioden.

Arbete i väsentlig omfattning bör omfatta minst 500 timmars arbete.

Nytt kunskapsprov kan även krävas exempelvis om det skett väsentliga ändringar avseende ventilation, inomhusmiljö samt energi enligt 12 -13 §§ eller i kraven för att få certifiering enligt denna författning.

Paragrafen motsvarar tidigare 20 §. Orden ”certifierade funktionskontrollanten” och ”sökande” har ändrats till ”sakkunnige”. Innehållet har justerats för att överensstämma med övriga certifieringsföreskrifter.

Återkallande av certifiering

21 §

Har den sakkunnige visat sig uppenbart olämplig för uppgiften eller fått certifikat på felaktiga grunder, får det organ som utfärdat certifieringen återkalla den.

Allmänt råd

Olämplighet kan bestå i att den sakkunnige har utfärdat felaktiga eller falska protokoll eller har varit oskicklig i arbetet.

Paragrafen motsvarar tidigare 21 §. Orden ”certifierade funktionskontrollanten” och ”sökande” har ändrats till ”sakkunnige”.

Boverket

Box 534, 371 23 Karlskrona
Telefon: 0455-35 30 00
Webbplats: www.boverket.se